

VÉGINTÉZKEDÉSEN ALAPULÓ ÖRÖKLÉS

Dr. Hegedűs Andrea PhD,
LL.M,
egyetemi docens

Szegedi Tudományegyetem
Állam- és Jogtudományi Kar
Civilisztikai Tudományok
Intézete

VIII. OLVASÓLECKE

időigénye: 45 perc

VIII. FEJEZET

A VÉGRENDELET HATÁLYTALANSÁGA

AZ OLVASÓLECKE TÉMÁJÁNAK ÁTTEKINTÉSE

A) A VÉGRENDELET HATÁLYTALANSÁGÁRÓL ÁLTALÁBAN

B) A HATÁLYTALANSÁG ESETEI

Jelen oktatási segédanyag a kapcsolódó tananyagrészeket vázlatosan tekinti át,
a témakörre vonatkozó további részleteket ld.
a kötelező tananyagként szolgáló Könyvben.

A) A VÉGRENDELET HATÁLYTALANSÁGÁRÓL ÁLTALÁBAN

- a. Hatályba lépés kezdete: Az Örökhagyó halála
- b. Jogi természetét tekintve megegyezik az érvénytelenséggel: megtámadási jelle-gű.
- c. Jogkövetkezményeit tekintve sem különbözik az érvénytelenségtől: nem fűző-dik hozzá joghatás.
- d. Részleges hatálytalanság is lehetséges.
- e. De! okai teljesen eltérőek.

Az okokat a megalkotás utáni jogi tények (többnyire a végrendelkező cselekmé-nyei, tevőleges vagy ráutaló magatartása) váltják ki.

- f. Hivatalból nem veheti figyelembe sem a közjegyző, sem a bíróság.

B) A HATÁLYTALANSÁG ESETEI

1. A végrendelet visszavonással hatálytalanná válik:

- Kifejezett nyilatkozattal, bármely írásbeli végrendeleti formában, de a végren-delet tételére megszabott alakszerűségi és egyéb érvényességi követelmények mellett.

Ha a visszavonó nyilatkozat érvénytelen, a korábbi végrendelet újból hatályossá válik (hatálya feléled).

A bíróság érvénytelennek tekintette azt a visszavonó nyilatkozatot, amelyet a törvényes örökös írt le, aki a végrendelet visszavonása következtében juttatás-ban részesülne az Örökhagyó után (BH 1990.103).

- Hallgatólagosan: új írásbeli végrendelet tételével a korábbi visszavontnak kell tekinteni.

Két végrendelet esetén a második visszavonása szintén feléleszti az első hatá-lyát.

- Öröklési szerződés is hatálytalanítja a korábban tett végrendeletet.

2. Írásbeli magánvégrendelet megsemmisítése:

- Ha az Örökhagyó vagy az ő beleegyezésével más megsemmisíti. Ide tartozó eset lehet az elégetés, széttépés, áthúzás.
- Ha az Örökhagyó birtokában maradt, de nem került elő → vélelem: megsemmisítette.

Megdönthető a vélelem bizonyítással: volt végrendelet, nem az Öh. akaratából semmisült meg, megfelelt az alaki és tartalmi követelményeknek, bizonyítható a tartalma. (pl. fénymásolattal, ha valamennyi érintett elfogadta a fentiek bizonyítását) => valamennyi érdekelt egybehangzó nyilatkozata alapján a közjegyző átadhatja a hagyatékot teljes hatállyal a végrendeleti örökösnek. (Pk. 87. sz.)

- Valamennyi eredeti példányt meg kell semmisíteni. Ha az ügyvédnél marad létben egy példány, de a többit megsemmisíti az Örökhagyó, a végrendelet nem lesz hatálytalan.
- A fénymásolat vagy szkennelt végrendelet nem minősül eredetinek.
- Közvégrendelet és írásbeli magánvégrendelet nem veszti hatályát, ha az Örökhagyó akaratán kívülálló okból semmisült meg, vagy nincs meg, kivéve ha az Örökhagyó a megsemmisülésbe belenyugodott.

3. Közjegyzőnél letett végrendelet visszavétele:

- Minden további nélkül hatályát veszti, akkor is, ha megfelel a holográf vagy allográf végrendelet feltételeinek.

4. Közös végrendelet hatálytalansága, visszavonása:

- Ha köztük az életközösség megszakad, és az öröklés megnyílásáig nem állott helyre.
- Ha mindkettőnek, vagy legalább az egyiküknek gyereke születik, vagy gyermeket fogadnak örökbe, kivéve ha a végrendelet eltérően rendelkezik.
- Ha valamelyikük érvényesen visszavonja. (Ez esetben a másik házastárs végrendelete hatályos marad, kivéve, ha a végrendeletből megállapítható, hogy egyik fél sem tette volna meg rendelkezését a másiké nélkül.)
- Egyoldalú visszavonása érvénytelen (semmis), ha azt
 - a végrendelet kizárta, vagy
 - arra a másik értesítése nélkül került sor.

A semmis kifejezés azért használatos itt, mert nem közvetlenül a végrendeletre vonatkozik, hanem a visszavonó nyilatkozatra. A semmisséget hivatalból kell figyelembe venni (ld. kötelmi jog).

5. Szóbeli végrendelet hatálytalansága:

- Ha a rendkívüli helyzet megszűnése után 30 napon belül alkothatott volna írásbeli végrendeletet.

6. Házastárs vagy élettárs javára tett végrendelet hatálytalansága:

- Ha az öröklés megnyílásakor nem állt fenn életközösség, és az öröklés megnyílásáig nem állott helyre.
- A bizonyítás nem a túlélő házastársat terheli.

ÖNELLENŐRZŐ KÉRDÉSEK

1. Hivatalból figyelembe vehető-e a hatálytalanság?
2. Melyek a végrendelet hatálytalanságát eredményező esetek?
3. Visszavonással milyen módon hatálytalanítható a végrendelet?
4. Minek kapcsán lehet jelentősége egy fénymásolt, vagy szkennelt végrendeletnek?
5. A közjegyzőnél letett végrendelet visszavonása hatályos marad-e, ha megfelel az allográf vagy holográf végrendelet alaki érvényességi feltételeinek?
6. Mely esetekben lesz hatálytalan a közös végrendelet?
7. Mely esetben érvénytelen (semmis) a közös végrendeletbe foglalt rendelkezés egyoldalú visszavonása?
8. Mikor válik hatálytalanná a szóbeli végrendelet?
9. Mikor válik hatálytalanná a házastárs vagy élettárs javára tett végrendelet?
10. Kit terhel a bizonyítás a házastárs vagy élettárs javára tett végrendelet hatálytalansága kapcsán?

KÖTELEZŐ TANANYAG

VÉKÁS Lajos: Öröklési Jog. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest, 2019.

AJÁNLOTT IRODALOM

OROSZ Árpád/WEISS Emília: Öröklési jog – Anyagi jog. Új magánjog sorozat. (szerk.: Sáriné Simkó Ágnes) HVG-Orac Kiadó, Budapest, 2014. A végintézkedések (Orosz Árpád)

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült
az Európai Unió támogatásával.
Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014